

Täysistunto

Keskiviikko 13.11.2024 klo 14.00—22.00

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain ja työttömyyskassalain 7 luvun otsikon ja 27 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 150/2024 vp

Valiokunnan mietintö StVM 16/2024 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 16/2024 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu alkaa. Edustaja Kiuru, valiokunnan puheenjohtaja, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.24 **Krista Kiuru sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan vahvistettavaksi työttömyysvakuutusmaksut vuodelle 25. Maksuja ehdotetaan alennettavaksi edellisen vuoden tasosta. Ehdotuksessa on otettu huomioon ennusteet talouden ja työllisyyden kehityksestä sekä viimeaikaiset muutokset ansiopäivärahaan ja aikuis-koulutusetuuksiin. Maksuprosentit perustuvat arviolle 8,1 prosentin keskimääräisestä työttömyysasteesta vuodelle 25.

Hallituksen esityksen ja samaamme selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttumattomina. Tämä esitys sisältää kaksi vastalauseetta.

Ennen kuin esitellään tarkemmin esitystä, on hyvä myöskin todeta, että tässä on kysymys budjettilaista. Se sisältyy vuoden 25 talousarvioesitykseen, ja se on tarkoitettu käsiteltäväksi budjetin käsittelyn yhteydessä. Haasteeksi valiokunnalle tuli se, että tämä asia saapui tänne myöhässä käsittelyyn, mutta siitä tämän seuraavaksi istunnossa käsiteltävän esityksen yhteydessä lisää. Lain on siis tarkoitus tulla voimaan 1.1.2025, ja tätä ei saada voimaan ilman suoraa lakimuutosta niin, että nämä maksut ehdittäisiin vahvistaa ajoissa, ja sen takia ollaan nyt lainmuutoksella eikä asetuksella tässä tekemisessä.

Arvoisa puhemies! Vielä muutamia näkökulmia tähän esitykseen. Ehdotuksen mukaan siis vuoden 25 palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu on 0,59 prosenttia palkasta, mikä on 0,20 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 24. Vuonna 25 työnantajamaksu ehdotuksen mukaan 0,20 prosenttia palkasta palkkasumman 2 455 500 euroon asti ja sen ylittävältä osuudelta 0,80 prosenttia. Tällöin työnantajan keskimääräinen maksu on arviolta 0,61 prosenttia palkasta, mikä on 0,21 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 24. Työnantajan keskimääräiseen maksuun sisältyy 0,02 prosenttiyksikön osuus, jolla rahoitetaan muutosturvaa. Tämä vastaava suhteellinen muutos ehdotetaan tehtäväksi sitten myös muihin maksuihin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2024 vp

Täydeksi muutosturvakertoimeksi vuodelle 25 ehdotetaan asetettavaksi 2,2, kun se on nykyisin 2,9. Vuoden 23 alusta voimaan tulleen muutosturvan käytännön käynnistyttyä hitaasti ja lyhyen voimassaolon vuoksi ja luotettavien arvioiden tekemisen vuoksi on ollut haasteellista mennä tällä, mikä puoltaisi nyt tässä tilanteessa maltillisen alennuksen tekemistä muutosturvakertoimeen.

Tässä esityksessä ehdotetaan myöskin korotettavaksi työnantajan työttömyysturvan omavastuunmaksua ja siinä sovellettavia palkkasummia työttömyysvakuutusmaksun palkkasumman rajaa vastaavasti vuoden 24 palkkakertoimella. Työllisyysrahasto arvioi vuonna 25 työnantajien työttömyysvakuutusmaksuista kertyvän 521 miljoonaa euroa ja palkan-saajien maksuja noin 621 miljoonaa euroa. Onkin myös tarkastettu sitä, minkälaisia puskureita siellä tarvitaan, ja valiokunta on siitäkin oman arvionsa esittänyt.

On todettava myöskin, että ehdotuksessa ehdotetaan joitakin muutoksia, jotka eivät sisälly vuosittain annettavaan esitykseen seuraavan vuoden työttömyysvakuutusmaksuista. Tässä esityksessä ehdotetaan, että tiedot muutosturvalausunnoissa toimittaa Työllisyysrahastolle myös jatkossa KEHA. Lisäksi työttömyyskassalakiin ehdotetaan tehtäväksi ansio-päivärahan perusosan rahoituksen muutoksesta johtuvat tekniset muutokset, jotka puuttuivat julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleenjärjestämistä koskeneesta hallituksen esityksestä.

Aivan lopuksi on todettava, että esityksessä ehdotetaan myöskin luovuttavaksi Työllisyysrahaston vuosittaisesta 50,3 miljoonan euron tilityksestä Kelalle peruspäivärahan rahoitukseen, ja tämä ehdotus sisältyy käsiteltävänä seuraavaksi tulevaan hallituksen esitykseen sosiaaliturvarahastojen säästöjen valtion ja kuntien talouden vahvistamiseen ohjaamista ja sairauspäivärahan muutoksia koskevaiksi lainsäädännöksi. Tähän esitykseen liittyy niitä kipukohtia, jonka vuoksi tässä on nyt sitten esitetty myöskin ainakin yksi vastalause suoraan tästä. — Ja tässä tämä lyhyt esittely, kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitoksia. — Ja sitten edustaja Nurminen, poissa. — Edustaja Merinen.

17.30 Ville Merinen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Teen vastalauseen 1 mukaisen muutosesityksen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Berg.

17.30 Kim Berg sd: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Merisen esittämää muutosesitystä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kiuru.

17.31 Krista Kiuru sd: Arvoisa puhemies! On todettava, että käsittelyssä on esitys, joka jouduttiin tuomaan kiireellisyyden vuoksi tänne varsinaisena lakiesityksenä, eikä asetuksella annettu näitä maksuja määrättäväksi, ja tätä kautta ollaan aika vaikeassa tilanteessa. Tässä tehdään myöskin muutoksia näissä maksuissa, jotka koskevat tuota seuraavaa asia-kohtaa. Asian tärkeyden vuoksi on hyvä merkata tiedoksi, että itse olisin toivonut, että me olisimme päätyneet ottamaan vakavasti tämän SDP:n vastalauseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2024 vp

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.